

Spis treści

Wykaz skrótów	IX
Wykaz literatury	XIII
Wykaz orzecznictwa	XXIII
Przedmowa	XXV
Wprowadzenie	1
Rozdział I. Pojęcie bezprawności w czasie i w przestrzeni. Uwagi historycznoprawne i prawoporównawcze	11
1. Uwagi ogólne	11
2. Rzymskie korzenie bezprawności	12
3. Prawo angielskie	15
4. Rozwój prawa kontynentalnego przed XIX w.	20
5. Rozwój prawa kontynentalnego od XIX w.	21
5.1. Francja i porządku prawne wzorowane na prawie francuskim	21
5.2. Pojawienie się samodzielnej przesłanki bezprawności	24
5.3. Rozwiązanie niemieckie	28
5.4. Kodyfikacje XX i XXI w.	32
5.5. Projekt nowelizacji francuskiego prawa zobowiązań	36
5.6. Tendencje ujednociające europejskie prawo cywilne	37
6. Podsumowanie	42
Rozdział II. Treść bezprawności. Bezprawność a zasady współżycia społecznego	44
1. Uwagi wstępne	44
2. Naruszenie porządku prawnego	45
3. Argumenty na rzecz wąskiego rozumienia bezprawności	49
4. Uzasadnienie szerokiego rozumienia bezprawności	51
4.1. Wykładnia historyczna	51
4.2. Stanowisko doktryny i orzecznictwa	52
4.3. Wykładnia systemowa. Znaczenie art. 5 KC	57
4.4. Stosunek pojęcia „bezprawność” do pojęcia „niezgodność z prawem”	65

5. Zagadnienie istnienia zasady <i>neminem laedere</i>	72
6. Podsumowanie.....	75
Rozdział III. Przedmiot bezprawia. Bezprawność materialna i bezprawność formalna	79
1. Ujmowanie bezprawności od strony materialnej i poglądy na przedmiot bezprawia.....	79
2. Pojęcie przedmiotu bezprawia	82
3. Krytyczna analiza pojęcia przedmiotu bezprawia i bezprawności materialnej.....	84
4. Bezprawność ingerencji w stosunek względny.....	86
4.1. Uwagi ogólne	86
4.2. Bezprawność naruszenia cudzego prawa względnego	86
4.3. Bezprawność wyrządzenia szkody osobie trzeciej przez niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania	91
5. Przedmiot ochrony (przedmiot naruszenia)	92
6. Podsumowanie.....	95
Rozdział IV. Granice bezprawności. Bezprawność względna	97
1. Koncepcja bezprawności względnej	97
2. Krytyka bezprawności względnej	102
3. O braku podstaw i potrzeby ograniczania bezprawności	104
3.1. Uwagi wstępne	104
3.2. Bezprawność względna a jednolite pojęcie bezprawności.....	104
3.3. Bezprawność względna a inne przesłanki odpowiedzialności	106
3.4. Należyta staranność a bezprawność	109
3.5. Znaczenie art. 446 KC dla pojęcia bezprawności.....	113
4. Podsumowanie.....	115
Rozdział V. Bezprawność niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania	117
1. Uwagi ogólne	117
2. Bezprawność jako przesłanka odpowiedzialności <i>ex contractu</i>	118
2.1. Bezprawność a niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania	118
2.2. Źródła bezprawności niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania	119
2.3. Wnioski	122
3. Tzw. bezprawność kontraktowa na tle przesłanki bezprawności przy odpowiedzialności <i>ex delicto</i>	123
3.1. Bezprawność kontraktowa a rodzaj naruszonych norm.....	123

3.2. Bezprawność a samoistność działania sprawcy.....	126
3.3. Tzw. bezprawność kontraktowa a materialna koncepcja bezprawności	129
3.4. Tzw. bezprawność kontraktowa a bezprawność względna.....	130
4. Zasadność utrzymywania pojęcia bezprawności kontraktowej.....	131
5. Podsumowanie.....	133
Rozdział VI. Okoliczności wyłączające bezprawność (kontratypy)	135
1. Uwagi ogólne	135
2. Obrona konieczna	148
3. Stan wyższej konieczności.....	154
4. Zgoda na naruszenie dobra	161
5. Wykonywanie własnych uprawnień lub praw podmiotowych.....	168
6. Działanie na własne ryzyko.....	168
7. Działanie w celu altruistycznym	172
8. Stosowanie kontratypów przy odpowiedzialności za niewykonanie bądź nienależyte wykonanie zobowiązania.....	174
9. Podsumowanie.....	177
Rozdział VII. Przedmiot oceny z punktu widzenia bezprawności.	
Bezprawność zaniechania. Bezprawność szkody	179
1. Uwagi wstępne.....	179
2. Bezprawność zaniechania.....	182
3. Tzw. bezprawność szkody.....	190
4. Podsumowanie.....	195
Rozdział VIII. Bezprawność a wina	197
1. Uwagi wstępne.....	197
2. Pojęcie winy – zarys.....	197
3. Graniczne przypadki interferencji winy i bezprawności.....	200
3.1. Wina i bezprawność przy zakazie celu.....	200
3.2. Wina i bezprawność przy zasadzie bezwzględnej odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną umyślnie.....	201
3.3. Wina i bezprawność a niedochowanie należytej staranności.....	203
3.4. Wina i bezprawność przy naruszeniu normy ustawowej.....	208
3.5. Bezprawność przy <i>culpa in custodiendo</i> i <i>culpa in eligendo</i>	209
4. Wnioski końcowe	212
Zakończenie	216
Indeks rzeczowy	225